

Kommunfullmäktige

Utlåtande avseende delårsrapport 2011-08-31

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2011-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Vi har i granskningen biträtt av KPMG (se revisionsrapport Översiktlig granskning delårsrapport per den 31 augusti 2011), som bilägges detta utlåtande.

Resultatet för perioden är positivt med 4,9 Mkr. Fullmäktiges fastställda **finansiella mål** för 2011 är följande:

- Resultatet ska motsvara två procent av kommunalskatt och statsbidrag varje enskilt år.
- Soliditeten ska öka varje enskilt år.

Revisorernas instämmer i Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen för de finansiella målen d.v.s. att inget av de två målen kommer att uppfyllas per 2011-12-31.

Avseende de verksamhetsmässiga målen används, i likhet med föregående år, en övergångsmodell då en förändrad målstyrningsmodell håller på att arbetas fram. En uppföljning görs dock gällande vision och fokusområden. Då dessa ej är av fullmäktiga fastställda verksamhetsmål i enlighet med god ekonomisk hushållning väljer vi att inte uttala oss om måluppfyllelsen.

Prognosen för helåret är ett positivt resultat på 10,5 mkr vilket innebär en negativ avvikelse mot budget på 1,9 mkr. I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2011.

Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse.

För Mariestads kommuns revisorer

Rune Kjernald
Ordförande

Lennart Ström
Vice ordförande

Mariestads kommun

Översiktlig granskning delårsrapport
per den 31 augusti 2011
Revisionsrapport

Audit
KPMG AB
2011-09-12
Antal sidor: 11

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål och god redovisningssed	1
1.2	Mål för verksamheten	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	2
6.	Ansvarig styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	3
9.	Anvisningar och styrdokument	3
10.	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	4
10.1	Bakgrund	4
10.2	Finansiella mål	4
10.3	Verksamhetsmål	4
11.	Delårsrapporten i övrigt	5
11.1	Förvaltningsberättelsen	5
11.2	Balanskravet	5
11.3	Resultaträkning	6
11.4	Balansräkning	7
11.5	Kassaflödesanalys	7
11.6	Sammanställd redovisning	8
11.7	Styrelsernas berättelse	8
11.8	Investeringsredovisning	9

1. Sammanfattning

Vi har av Mariestads kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2011-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2011.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten så att revisorerna ska kunna avge sin bedömning.

1.1 Finansiella mål och god redovisningssed

Resultatet för perioden är positivt med 9,4 mkr. Motsvarande period föregående år uppgick resultatet till 19,0 mkr. Prognosen för helåret är ett positivt resultat på 10,5 mkr vilket innebär en negativ avvikelse mot budget på 1,9 mkr. I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet kommer att uppfyllas för 2011.

Vår bedömning är att kommunens resultat och ställning per 2011-08-31 i allt väsentligt är rättvisande.

Enligt prognos föreligger ett totalt underskott inom driftredovisningen om 19,5 mkr jämfört med budget. Underskottet hänförs främst till Socialnämnden som prognostiserar ett underskott på 11,6 mkr samt Tekniska nämnden (skattefinansierad del) och Barn- och utbildningsnämnden båda minus 1,1 mkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas i prognosen ligga 17,6 mkr högre än budgeterat. Finansnettot beräknas ligga på samma nivå som budgeterat.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2011 finns två finansiella målsättningar. Vad avser kommunens redogörelse för uppfyllelsen av de finansiella målen framgår att det i dagsläget inte ser ut som att dessa kommer att kunna infrias, se 10.2.

1.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har i budget 2012 fattat beslut om en ny målstyrningsmodell gällande fokusområden. För 2011 används en övergångsmodell. I delårsrapporten sker en redovisning av nämndernas verksamhet enligt denna modell.

Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för målfuppfyllelse.

---

¹ Kommunallag (1991:900)

2. Bakgrund

Vi har av Mariestads kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2011-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2011.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för kommunrevisorernas uttalande beträffande delårsrapporten.

4. Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten per 2011-08-31.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig i syfte att utgöra underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella och verksamhetsmässiga mål samt att räkenskaperna är rättvisande.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten. Vår rapport omfattar fel enligt den väsentlighetsbedömning som godkänts av revisorerna i projektplanen.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

5. Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner

Vi kommer vidare att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

6. Ansvarig styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av redovisningschef Lars Bergqvist och ekonomichef Maria Vaziri.

7. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Granska kommunstyrelsens specifikationer stickprovsvis med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen

8. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Charlotta Ekman, auktoriserad revisor och Karin Helin Lindkvist, certifierad kommunal revisor.

9. Anvisningar och styrdokument

Av KRL framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s minst sex och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Mariestads kommun har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti.

Anvisningar har utarbetats av kommunstyrelsekontorets ekonomiavdelning för att styra upp förvaltningarnas arbeten. I anvisningarna har särskilda instruktioner lämnats vad gäller förvaltningarnas kommentarer om delårsresultatet och årsprognosen samt nödvändigheten av periodiseringar i samband med delårsbokslutet.

10. Bedömning utifrån fullmäktiges mål

10.1 Bakgrund

Enligt KLs bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

10.2 Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budget för 2011 finns följande finansiella målsättningar.

Nedan framgår kommunens bedömning av måluppfyllelsen.

Mål	Måluppfyllelse enligt delårsrapport
Resultatet ska motsvara två procent av kommunalskatt och statsbidrag varje enskilt år.	I och med resultatet på ca 10 mkr klarar inte kommunen det finansiella målet på ett resultat som motsvarar 2 % av skatt och statsbidrag. För att uppnå målet behövde resultatet uppgå till ca 22 mkr.
Soliditeten ska öka varje enskilt år.	Kommunen klarar troligtvis inte heller målet om ökad soliditet på grund av den höga investeringsnivån som har medfört nyupplåning om 80 mkr. Soliditeten ser ut att ligga på samma nivå som i bokslutet 2010 dvs ca 41%.

Kommentar

Enligt prognosen kommer resultatmålet inte att uppnås. Enligt prognos uppgår resultatet endast till ca 1 % av skatteintäkter och statsbidrag. En ökning av soliditeten nås troligen inte då ytterligare investeringar under hösten 2011 kommer att göras som kommunen kan komma att behöva lånefinansiera.

Det får anses vara oroväckande att kommunen inte når de finansiella målsättningarna under 2011 då skatteintäkterna ändå prognostiseras ge ett betydande överskott jämfört med budget.

10.3 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Kommunfullmäktige har i budget 2012 fattat beslut om en ny målstyrningsmodell gällande vision och fokusområden. För 2011 används en övergångsmodell med nu gällande vision och fokusområden.

I delårsrapporten sker en redovisning av nämndernas verksamhet enligt denna modell. Samtliga mål har ännu inte kunnat utvärderas då mättidpunkten för dessa mål kommer att infalla vid senare tidpunkt.

Kommentar

De verksamhetsmässiga målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppet god ekonomisk hushållning. Vi ser det därför som viktigt att kommunen fortsätter utvecklingsarbetet med att ta fram mätbara verksamhetsmål dels utifrån sin egen definition på god ekonomisk hushållning, dels utifrån den praxis och utveckling som numera finns att tillgå hos många andra kommuner.

11. Delårsrapporten i övrigt

11.1 Förvaltningsberättelsen

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennes slut.

I delårsrapporten har kommentarer kring kommunens finansiella resultat och ställning lämnats bl a har avstämning gjorts mot de finansiella och verksamhetsmässiga målen, se avsnitt 10.2, vilket är sådan information som ska finnas i en förvaltningsberättelse.

Kommentar

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller dessa krav.

Angående bedömning och uppföljning av verksamhetsmässiga mål med koppling till god ekonomisk hushållning se kommentar i avsnitt 10.3.

11.2 Balanskravet

Av delårsrapporten, under rubriken "Balanskrav och finansiella mål" framgår att kommunen för 2011 ser ut att klara balanskravet.

Kommentar

Prognosen tyder på att kommunallagens krav på en ekonomi i balans kommer att klaras med god marginal. Det finns heller inga gamla underskott att återsälla.

11.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för åren 2010 - 2011

Jämförelser och nyckeltal för kommunen.

Belopp i mkr	Utfall 2011-08-31	Utfall 2010-08-31	Budget 2011	Prognos 2011	Utfall 2010
Verksamhetens nettokostnader	-710,3	-695,8	-1 049,3	-1 068,8	-1 055,0
<i>Förändring i % jämfört med föregående år</i>	<i>2,1%</i>				
Skatteintäkter och statsbidrag	727,0	720,5	1 073,0	1 090,5	1 070,6
<i>Förändring i % jämfört med föregående år</i>	<i>0,9%</i>				
Finansnetto	-7,3	-5,7	-11,2	-11,2	-6,7
Resultat	9,4	19,0	12,5	10,5	8,9
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	99%	97%	99%	99%	99%

Kommentarer

Delårsresultatet per 2011-08-31 är nästan ca 10 mkr sämre än motsvarande period f g år. Helårsprognosen är ett resultat på ca 10,5 mkr vilket är 1,9 mkr lägre än budgeterat.

Resultatet per 2011-08-31 har påverkats positivt av att prognosen för skatteintäkternas slutavräkning för 2010 och prognosen för 2011 har förbättrats. I delårsbokslutet har ca 11,5 mkr påverkat skatteintäkterna. Erhållna statsbidrag är lägre i delårsbokslutet 2011-08-31 jämfört med f g år. F g år ingick ett tillfälligt konjunkturstöd i denna post uppgående till ca 13 mkr.

Ökade lönekostnader är främsta förklaringen till nettokostnadsökningen.

Resultatet i en delårsrapport är dock alltid behäftat med vissa osäkerhetsfaktorer. Följande väsentliga förhållanden bör noteras:

- Skatteintäkter är beräknade utifrån senast kända prognos från SKL vilken kan komma att avvika från den prognos som erhålls inför årsbokslutet.
- Pensionskostnader 2011-08-31 är bokförda och beräknade utifrån erhållen prognos, från KPA, per 2011-08 vilken kan komma att avvika från prognosen inför årsbokslutet.

Beträffande kommunens förutsättningar att uppnå balanskravet se avsnitt 11.2.

Kommunfullmäktige har beslutat att 80 % av prognostiserat årsresultat vid prognos 4, dvs per 31 oktober årligen skall betalas in till kommunens pensionsförvaltare (KPA). Detta innebär att kommunens marginaler minskar för att klara balanskravet.

11.4 Balansräkning

Inga huvudboksbilagor eller specifikationer har upprättats och bifogats delårsbokslutet.

Per 2011-08-31 har ingen avstämning av faktisk semesterlöneskuld gjorts. Den skuld som redovisas i delårsrapporten är skulden per 2010-12-31. Detta framgår även av redovisningsprinciperna i delårsrapporten.

Kommentar

Vi har översiktligt granskat balansposterna i delårsbokslutet.

Vår bedömning är att kommunens ställning per 2011-08-31 i allt väsentligt är rättvisande.

Vid upprättande av delårsbokslutet registreras inte justeringar som görs i form av periodiseringar mm i huvudboken. Justeringsposterna hanteras i stället manuellt i ett excel ark vilket kan innebära en större risk för fel. Vi rekommenderar att man ser över rutinerna till nästkommande år.

Kommunen upprättar inga bokslutsbilagor kompletterade med underlag till delårsbokslutet.

Enligt lag om kommunal redovisning skall det finnas specifikationer till balansposterna i årsredovisningen om inte postens sammansättning framgår av bokföringen i övrigt. Detta innebär att bokslutsbilagor skall upprättas som visar vilka delposter som ingår i balansposten. Samma principer gäller för delårsbokslut. Vi rekommenderar att bokslutsbilagor görs för samtliga balansposter.

Balansräkningen saknar obligatoriska nothänvisningar till balansposterna samt uppgift om ställda pantor och ansvarsförbindelser.

Kommunen redovisar inte faktisk semesterlöneskuld per 2011-08-31. Att inte redovisa den faktiska skulden per 2011-08-31 ger inte läsaren av delårsrapporten en korrekt bild av kommunens skulder.

11.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Kommentar

I likhet med delårsrapporten f g år saknas en kassaflödesanalys.

11.6 Sammanställd redovisning

KRL ställer inget krav på att delårsrapporten ska omfatta de kommunala företagen, vilket dock rekommenderas i referensgruppens uttalande från år 1995.

Enligt KRL 8:2 ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Mariestad kommun upprättar inte en sammanställd redovisning i delårsrapporten.

Kommentar

I likhet med föregående år saknas en sammanställd redovisning i delårsrapporten. Redovisning görs dock av de helägda bolagens delårsresultat och förväntat resultat enligt helårsprognos.

11.7 Styrelsernas berättelse

I delårsrapporten lämnas kommentarer om kommunstyrelsens och nämndernas delårsresultat samt årsprognos.

För helåret prognostiseras följande budgetavvikelser i mkr:

Kommunstyrelsen	+1,9
Revisionen	+0
Överförmyndare	-0,2
Övrigt	-0,4
Tekniska nämnden	-4,3
Kulturnämnden	+0
Miljö- och byggnadsnämnd	0,6
Avfallsnämnden	-0,4
Barn- och utbildningsnämnden	-1,1
Socialnämnden	-11,6
Miljö- och byggnadsnämnden	0,6
Arbetsgivaravgifter och pensioner	-4,0
	<hr/>
	-19,5

Kommentar

Delårsrapporten innehåller kommentarer till avvikelserna.

11.8 Investeringsredovisning

I delårsrapporten finns ett avsnitt om investeringar för perioden. Av redovisningen framgår att kommunen totalt har gjort investeringar med netto 98 mkr under perioden. Enligt budget för helåret skall årets investeringar uppgå till 168 mkr. Enligt senaste prognos beräknas årets investeringar uppgå till ca 150 mkr.

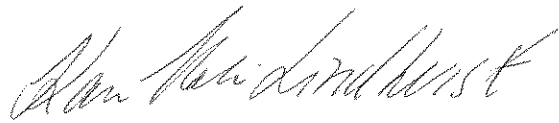
Kommentar

Enligt prognosen kommer investeringsbudgeten för 2011 inte att uppnås.

KPMG, dag som ovan

Charlotta Ekman
Godkänd revisor

Karin Helin Lindqvist
Certifierad kommunal revisor